

Bibliometrija

Čemu revije v slovenščini?

prof. dr. Primož Južnič

Revije v lokalnih jezikih

Pomen:

1. Razvoj terminologije,
2. Razvoj stroke,
3. Objava raziskovalnih rezultatov pomembnih za lokalno okolje.

Smiselnost

- V njih morajo objavljati tudi vrhunski raziskovalci,
- Kvaliteta objav ne sme zaostajati za mednarodnimi revijami,
- Upoštevanje pri vrednotenju raziskovalnih in strokovnih dosežkov.

Bibliometrijske analize revij

Pomembne so:

- Za urednike in avtorje (ker s tem dobijo povratne informacije o svojem delu).
- Za nosilce raziskovalne politike (ker dobijo informacijo o raziskovalnem delu na določenem raziskovalnem področju).
- Za uporabnike znanstvenih/strokovnih informacijskih virov (ker dobijo dodatno možnost iskanja informacij).

Možnosti bibliometrijske analize posamezne revije 1

1. Analiza avtorjev

1.1. število člankov po avtorju,

1.2. institucije, kjer delujejo,

1.3. spol,

1.4. članstvo v uredniškem odboru.

Možnosti bibliometrijske analize posamezne revije 2

2. Članki

2.1. dolžina člankov,

2.2. opremljenost (grafi in slike, citati,
bibliografija),

2.3. metodologija.

Možnosti bibliometrijske analize posamezne revije 3

3. Analiza naslovov člankov (pogostost besedi)

4. Analiza ključnih besed, izvlečkov

Možnosti bibliometrijske analize posamezne revije 4

5. Analiza citiranja

5.1 Število citatov po članku (aritmetična sredina, mediana),

5.2. starost citatov,

5.3. tip citiranega gradiva (knjige, revije, sivo gradivo...)

5.4. jezik

5.5. citiranost člankov iz same revije

avtarkične – samozadostne (praviloma se navajajo viri iz iste revije)

delno avtarkične (bolj pogosto kot drugi, se navajajo viri iz iste revije)

razpršene (navajajo se viri iz različnih revij in drugih tipov gradiva),

5.6. samocitati

Možnosti bibliometrijske analize posamezne revije 5

6. Pregled dobljenih rezultatov

6.1. raziskovalna fronta,

6.2. povezanost med objavljenimi članki,

6.3. opremljenost člankov,

7. Možne dodatne ugotovitve, ki izhajajo iz poznavanja področja.

Drugi tipi objav, primerni za bibliometrijsko analizo

Poleg revij- serijskih publikacij lahko analiziramo tudi druge tipe objav:

- Zborniki posvetov, simpozijev ali kongresov,
- Raziskovalna ali druga poročila.

Značilnosti slovenskih revij, kot jih meri bibliometrijska analiza

- Večina tekstov, člankov objavljenih v slovenskih družboslovnih revijah, je še pred nekaj leti kazala nekumulativnost in **nizko stopnjo izkoriščenosti že doseženih rezultatov. Revije so bili bolj zborniki med seboj nepovezanih objav.**

Značilnosti slovenskih revij, kot jih meri bibliometrijska analiza 2

- Vendar je razvoj/napredek očiten, kvaliteta revij se izboljšuje in je kumulativnost raziskovalnega dela je vse bolj vidna.
- Verjetno pa je mogoče določiti različne tipe revij in celo razvoj določene stroke oz. področja raziskovanja, kot ga merijo bibliometrijske metode. Nedvomno se tudi področja raziskovanja razlikujejo in pravila/merila, ki bi želela zajeti vso to raznovrstnost, ni enostavno postaviti.

Razvoj revij 1

- 1 faza. Malo objav, ki so rezultat poglobljenega raziskovalnega dela, prevladujejo objave z malo ali nič navedene literature, pogosto se navajajo uradni zakoni in predpisi, ter objave v slovenščini. Članki iz same revije niso citirani. Prave raziskovalne fronte ni, kar pomeni, da ni temeljnih del, ki bi bila tudi pogosteje navajana. Večina literature je navedena kot viri in niso razvidni citati oz navedbe virov v tekstu. Praviloma so vse objave delo enega avtorja, soavtorstva ni.

Razvoj revij 2

- 2 faza. Več je objav, ki so rezultat raziskovalnega dela. Veliko več se citira literatura v tujih jezikih (prevladuje angleščina), kot literatura v slovenščini. Monografije in članki iz periodičnih publikacij se navajajo približno v enaki meri, vendar se pri periodičnih publikacijah članki iz same revije še ne pojavijo bolj pogosto. Pojavi se že nekaj del in avtorjev, ki so nadpovprečno citirani.
- Objave se med sabo zelo razlikujejo po številu navedb, nekatere citirajo zelo veliko, druge zelo malo.

Razvoj revij 3

- 3 faza. Vse več je objav, ki jih je napisalo več avtorjev. Jasna je raziskovalna fronta, nekateri avtorji in nekaj del, po bibliometrijski analizi, je temeljnih za področje. Razmerje med citiranjem objav slovenskih in tujih avtorjev se uravnovesi in tuje navedbe se v absolutnem številu zmanjšajo. Pojavi se bolj ekstenzivno samocitiranje in število navedb po članku raste, a se izenači pri vsej objavah.

Revije lahko razdelimo na:

1. Strokovne revije, ki praviloma prinašajo primere iz prakse in objave niso rezultat sistematskega raziskovalnega dela.
2. Revije, ki prinašajo objave, ki so že rezultat raziskovalnega dela. Vendar objave praviloma niso povezane med sabo in je revija v stroki bolj pomembna kot medij za objavo raziskovalnih rezultatov, kot vir in spodbuda za nadaljne raziskovalno delo.
3. Revije, ki prinašajo temeljne raziskovalne rezultate v neki stroki. Objave v njej so tudi redno citirane, kar kaže, da je revija pomembna kot vir pri raziskovalnem delu.

Kriteriji

Na razvoj revij v slovenščini vplivajo različni kriteriji vrednotenja znanstvene odličnosti in tudi zahteve, ki jih imajo do revij financerji.

Bibliometrijske analize lahko, pogojno rečeno, tudi merijo kvaliteto objav. Predvsem z analizo citiranja.

Objave v angleščini

Spremembe v zadnjih letih.

Slovenske revije začnejo vse več člankov objavljati (tudi) v angleščini.

Torej postajajo mednarodne.

Vse več jih je tudi v odprtem dostopu.